Historia Świąt Wielkiej Nocy

Natalia Osękowska
Michał Mroczkowski

Wielkanoc obchodzimy każdego roku, na pamiątkę Zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. Z tym świętem związanych jest bardzo wiele elementów tj. Zmartwychwstanie, śmierć na krzyżu, Wielki Tydzień, posypywanie głów popiołem, pisanki, palmy itp. Choć wynikają one z naszej wiary, często nie wiemy, skąd się on wywodzi lub co dawniej oznaczał. W prezentacji postaramy się przybliżyć historię Wielkiej Nocy.

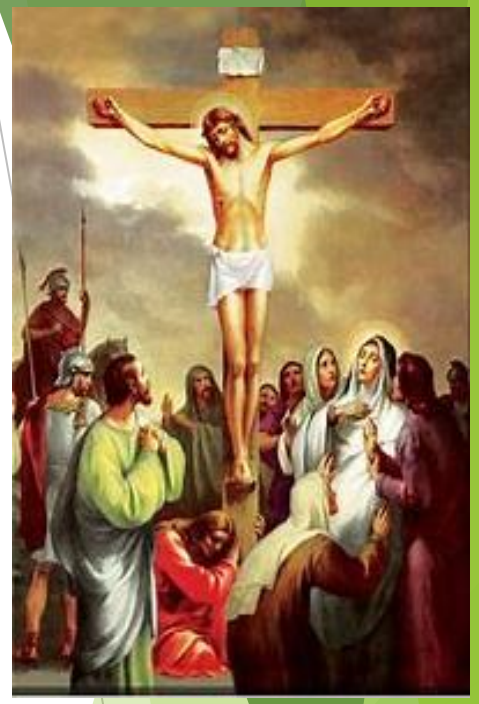

Wielkanoc w religii chrześcijańskiej pojawiła się po soborze nicejskim w 325 roku. Na tym soborze, zwołanym przez cesarza Konstantyna Wielkiego, ustalono datę Wielkiej Nocy na pierwszą niedzielę po pierwszej pełni Księżyca. Ustanawiając datę Wielkiej Nocy na „kaprysach” natury, w tym przypadku Księżyca, musiano liczyć się z tym, że pełnie w tym czasie przypadały od 22 marca do 25 kwietnia. Wielkanoc mająca przypadać w tym właśnie czasie, stała się świętem ruchomym, do którego przyporządkowywano święta przed nimi oraz zaraz po nich. Naturalnie po oficjalnym ustanowieniu kalendarza gregoriańskiego w 1582 roku, pojawiły się zmiany. W kościele prawosławnym nadal praktykuje się Wielkanoc w starym stylu, bowiem tam obowiązuje kalendarz juliański.

Za panowania Mieszka I, umowną datą przyjęcia chrztu przez władcę uznawany jest dzień 14 kwietnia. Według historyków w średniowieczu ceremonie przyjęcia wiary chrześcijańskiej najczęściej odbywały się w Wielką Sobotę poprzedzającą Wielkanoc. W 966r. Wielka Sobota przypadała 14 kwietnia, dlatego za prawdopodobną datę chrztu Mieszka I przyjmuje się ten dzień. Data ta została wpisana w obchody świąt państwowych jako Święto Chrztu Polski.

<u>Ciekawostka:</u>

Czy wiesz, że w 501r. Święta Wielkanocne wypadły dwa razy w roku?

W średniowiecznym Rzymie, za panowania Teodoryka Wielkiego, święta te obchodzono 25 marca i 22 kwietnia. Stało się tak przez politykę, wybór dwóch papieży oraz stosowanie do obliczeń różnych punktów odniesienia. Teodoryk, chcąc zażegnać spory na tle religijnym zezwolił, aby wyjątkowo celebrować śmierć i zmartwychwstanie Jezusa dwa razy. Było to słuszne rozwiązanie, aby władca nie został posądzony o przychylność dla jednej ze stron sporu.

Historia Grobów Pańskich

Wystawianie Grobu Pańskiego w Wielki Piątek, do którego chowano krzyż a wystawiano leżącą figurę Jezusa, rozpowszechnił się w całej Europie w okresie średniowiecza. Groby nabrały dekoracyjności dopiero w okresie baroku i reformacji, zaś w okresie zaborów stały się miejscem manifestowania uczuć i wiary w to, że Polska, podobnie jak Chrystus, zmartwychwstanie. W polską tradycję wpisały się dwa rodzaje Grobów Pańskich: pierwszy nawiązujący do czysto religijnej symboliki i drugi opowiadający aktualne problemy społeczno – polityczne.

Miejsca warte odwiedzenia w czasie Świąt Wielkanocnych:

Miejsce kultu religijnego, które jest odwiedzane przez tłumy ludzi różnych wyznań w okresie świąt wielkanocnych jest Kalwaria Zebrzydowska, która została ufundowana przez Michała Zebrzydowskiego w XVII wieku. Sanktuarium Pasyjno – Maryjne, nazywane jest też polską Jerozolimą i wpisane zostało w 1999 roku na listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO. Co roku odbywają się tu inscenizacje wydarzeń Wielkiego Tygodnia przygotowane przez zwykłych obywateli. Kulminacyjnym momentem jest piątkowa droga krzyżowa wzdłuż kaplic dróżek Pana Jezusa.

Kolejnym miejscem tłumnie odwiedzanym w Wielkanoc jest Kalwaria Wejherowska. Inicjatorem jej utworzenia i głównym fundatorem był wojewoda malborski Jakub Wejher. Jeden z cystersów oliwskich, ojciec Robert z Werden wyliczył odległości pomiędzy stacjami przyszłej kalwarii opierając się na faktycznych pomiarach Drogi Chrystusa w Jerozolimie i oznaczył w terenie lokalizację przyszłych kaplic krzyżami. Od 1717r. Kongregacja Odpustów i Relikwii zdecydowała się przyznać Wejherowu odpust zupełny na wieczność dla pątników odwiedzających kalwarię. Wzgórza Kalwarii Wejherowskiej są miejscem odpustów, nabożeństw Drogi Krzyżowej i inscenizacji Męki Pańskiej.

Kalendarz Wielkanocny

Wielki Post 2021

Środa Popielcowa	17 lutego 2021
Niedziela Palmowa	28 marca 2021
Wielki Czwartek	1 kwietnia 2021
Wielki Piątek	2 kwietnia 2021
Wielka Sobota	3 kwietnia 2021
Wielkanoc	4 kwietnia 2021
Poniedziałek Wielkanocny	5 kwietnia 2021

Wielki Post 2021

Środa Popielcowa	17 lutego 2021
Niedziela Palmowa	28 marca 2021
Wielki Czwartek	1 kwietnia 2021
Wielki Piątek	2 kwietnia 2021
Wielka Sobota	3 kwietnia 2021
Wielkanoc	4 kwietnia 2021

oszczędź tusz Eco

Środa Popielcowa

Początek Wielkiego Postu, podczas którego, przez 40 dni, do Wielkiego Czwartku (koniec Wielkiego Postu) odprawiane są Gorzkie Żale i Droga Krzyżowa. W każdym kościele są stacje przedstawiające drogę Jezusa na Górę Czaszki w Jerozolimie, gdzie został ukrzyżowany.

Niedziela Palmowa

Ostatnia niedziela przed Wielkanocą. W Niedzielę Palmową, podczas mszy, ksiądz święci palmy przyniesione przez wiernych.

Wielki Czwartek

Pamiątka Ostatniej Wieczerzy. W tym dniu papież umywa nogi dwunastu mężczyznom na podobieństwo Jezusa.

Wielki Piątek

Pamiątka Męki Pańskiej i śmierć Jezusa Chrystusa oraz adoracja Krzyża zakończona przeniesieniem do grobu.

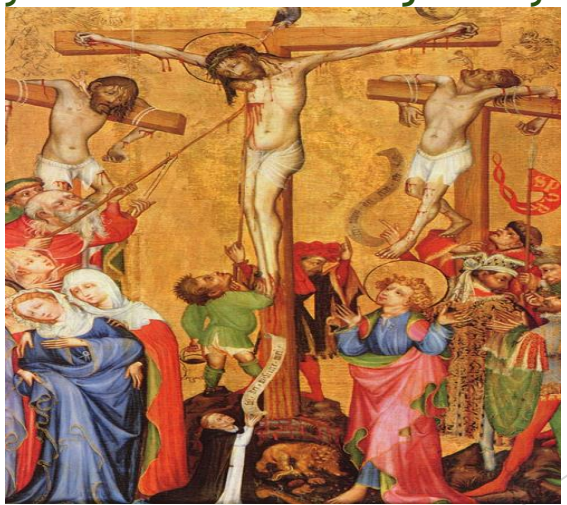

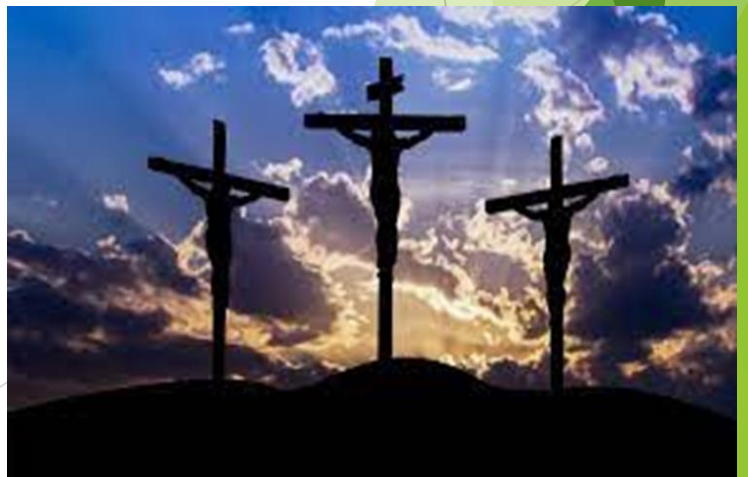

Wielka Sobota

Dzień żałoby, adoracja przy grobie i święcenie pokarmów. W kościele ksiądz święci pokarmy. W koszykach wielkanocnych znajdują się: chleb, kiełbasa, sól, jajko, ser, chrzan, masło, ciasto, kurczaczek, pisanki i baranek.

Wielka Niedziela, inaczej Wielkanoc

Msza rezurekcyjna oraz Zmartwychwstanie Jezusa. W dzisiejszych czasach, rodziny zasiadają do uroczystego śniadania.

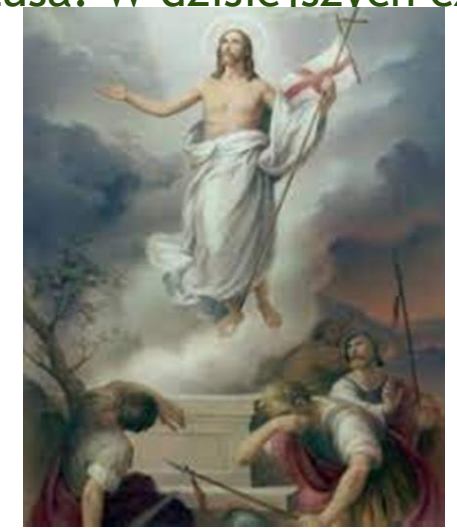

Poniedziałek Wielkanocny

Lany poniedziałek, inaczej Śmigus-Dyngus, nawiązujący do zwyczajów pogańskich. W moim domu świętowany od samego świtu.

Symbole Wielkanocy

- Baranek - baranek ofiarny - Jezus , który ofiarował siebie za nasze grzechy
- Krzyż - śmierć i radość zmartwychwstania
- Kurczę - jajko - narodziny na nowo (pisanki)
- Palmy Wielkanocne - palmy które ludzie rzucali dla Jezusa podczas wjazdu do Jerozolimy
- Groby pańskie w kościołach – grób Chrystusa
- Zajączek - zwiastun wiosny, płodność, szczęście

W związku ze zbliżającymi się Świętami Wielkiej Nocy, na lekcji języka polskiego, omawialiśmy obrzędy i zwyczaje związane ze Śmigusem-Dyngusem. Dowiedzieliśmy się jak wygląda to święto w różnych regionach kraju.

Cieszyńskie „śmiergusty”

Kaszubskie „degówki”

Małopolskie „dziady śmigustne”

Wieliczka i Siuda Baba

Tradycyjny Śmigus-Dyngus

Na lekcji techniki natomiast, robiliśmy symbole wiosny – piękne tulipany. Oto nasze prace:

Dziękujemy za uwagę